

اصلاح حقیقی. (۱)

عمیدة ژول سیمون.

در اواخر قرن نوزدهم یکی از مشاهیر دانشمندان فرانسه که در فلسفه اجتماع بشر نظری دقیق داشت، و نوشتجات او سر مشق رفتار بزرگان و دانایان محسوب میگردد، مسیو ژول سیمون (۲) بود.

در حالتیکه نطقهای آتشین خطبا در پارلمان (۳) فرانسه گوش شنوندگان را خسته میکرد، و قلمهای نویسندگان ماهر، در روزنامهها مانند نیزه های خار اشکاف بهم میخورد، و ملت فرانسوی مثل مریضی که در انتخاب نوع دوا و شکل معالجه متحیر باشد این مناقشه را تماشا مینمود، ژول سیمون به تألیف کتاب «اصلاح حقیقی» اشتغال داشت.

(۱) این هیجان، این جوش و خروش، برای چه بود؟

برای پیدا کردن راه اصلاح حقیقی.

جمعی به تنقیح قانون مملکت معتقد بودند. جماعتی انفصال مجالس مذهبی را از حکومت لازم میدانستند. برخی در ترویج امور فلاحی سخن میراندند. بعضی افزایش بودجه معارف و تنظیمات داخلی آنها را خاطر نشان مردم میکردند. يك دسته از اشخاص مجرب، که پیش آنهنگ آنها مسیو ژول فری معروف بود، آبادی و صلاح حال را در زیاد کردن مستعمرات فرانسه تصور میکنند. این اننای این تصادم افکار، ژول سیمون چه میگفت و چه مینوشت؟ این است خلاصه مقدمه آن کتاب مستطاب:

«هر اصلاح طلب وطن دوستی که میخواهد معایب کار را رفع کرده هیئت جامعه خود را بمراتب کمال برساند، باید بداند که کلمات مقدسه آزادی، برادری، برابری، دادگری، با آنها تأثیرات دلپذیر که متضمن آنست، وقتی مقرون بفایده میشود و نتیجه میدهد که اساس آن استوار باشد.

«فرض کنیم برای یکی از طوایف عالم قانونی محتوی تمام شروط آزادی وضع

(۱) مجله بهار، سال اول، شماره اول، مورخ ۱۰ ربیع الثانی ۱۳۲۸ هجری، صفحه ۱۱.

(۲) Jules Simon، فیلسوف و نویسنده فرانسوی (۱۸۱۴-۱۸۹۶ میلادی).

(۳) Parlement، مجلس مبعوثان.

کردیم، معنی حریت را بر تمام شئون زندگی آنها حاکم ساختیم، حکام را با معاونین درستکار و رقبای خارجی مقید نمودیم. از همه این اقدامات چه نتیجه بدست میآید؟ خوش بختی و آبادی - در صورتی که افراد این طایفه از مقتضیات عصر آگاه باشند، از فراهم آوردن موجبات ترقی و پیشرفت کار غفلت ننمایند، در جاده بی غرضی حرکت کنند، بدلات علم و عمل پیش بروند تا بمقصد برسند.

«ما از داشتن حریت، اخوت، مساوات، عدالت، وقتی منتفع میشویم که صاحب خلق کریم باشیم.»

«تجارب تاریخی، اقوال فلاسفه و حکما، نظام اساسی هر شریعت و آئین بما میفهماند که مکارم اخلاق، روح کالبد نوع بشر، قوت معنوی اهل عالم، رکن متین کلیه اصلاحات است.»

«ریشه اخلاق کریمه که به نهالهای نورس شباهت دارد در دو جا میروید. این دو نقطه که محل روئیدن اصول آدمیت است کجا است؟ خانواده و مدرسه.»

«آری، ریشه صفات حسنه و ملکات فاضله از قبیل راستی، درستی، بردباری، همت، اقدام، شهامت، دلیری، حب وطن، سودای سعی و عمل، در این دو جا میروید و با مراقبت باغبان مهربان خانه و آموزگار هوشیار مدرسه نواقص آن تکمیل میشود. با آواز بلند میگوییم تا کسانی که بجهت انجام این کار صرف اوقات میدنمایند بشنوند:

«اصلاح ادبی و اجتماعی بر اصلاح سیاسی مقدم است.
«خلاف این را کار بستن بدان ما ند که کسی بشیطان خانه را محکم نسازد و سقف

و ایوان آن را به نقش و نگار آرایش کند! اصلاح علوم انسانی»

«چنانچه معلوم است تربیت خانوادگی قبل از تربیت مدرسه شروع میشود. در واقع اولی اساس پیشرفت دومی است. و این از جمله مواهب و مختصات است که خداوند به زنان ارزانی فرموده. پس اصلاحات اجتماعی يك قوم، مبدء سعادت يك ملت، منبع آبهای شیرین و گوارای زندگی يك طایفه، امید وصول به کاروان تمدن عصر، منوط باصلاح حال زنان و تربیت آنان است.»